

Trang lịch sử

Thần đồng nước Việt

Lê Văn Hưu

1230-1322

TK sưu khảo

« Giấy trong túi, bút trong túi, viết lúi húi mà đậu khôi nguyên»

1. CẢ QUÁN HỌC KINH NGẠC

Cách đây 6 - 7 trăm năm, vùng Kẻ Rị (nay là xã Thiệu Trung, huyện Đông Sơn, Thanh Hoá) là một miền đất trù phú, tấp nập trên bộ, dưới thuyền và cũng là trung tâm văn hoá của châu Ái. Nơi đây, thuở đó có một hào trưởng cự phách tên Lê Lương nổi tiếng khắp vùng bởi "thóc chứa hàng trăm lẫm, trong nhà nuôi 3000 khách". Ông được Đinh Tiên Hoàng phong cho chức Bộc xạ tướng quân (1).

Ngày nay còn 2 cái cột treo chuông bằng đá, dấu tích của một ngôi chùa lớn gọi là chùa Hương Nghiêm, do Lê Lương khởi dựng. Còn giếng đất, tương truyền cũng từ thời Lê Lương và có lần quan Thập đạo Tướng quân Lê Hoàn đã về đây thăm ông Lương, quân sĩ ăn uống suốt mấy ngày, bát chén không kịp rửa, đổ cả xuống giếng. Dân vùng này vẫn còn truyền miệng câu nói: "Nhất nhật đãi tam thiên khách" (Một ngày đãi 3000 khách) và hiện nay đào ở giếng vẫn còn thấy những mảnh bát đĩa ...

Thuở ấy, đầu làng Thần Hậu (nay là làng Phủ Lý Nam) có dựng một ngôi nhà gọi là Quán Học, để cho những người biết chữ nghĩa giảng thơ, bình văn và con em trong làng đến học. Mảnh đất từ xa xưa xây dựng Quán Học, đến nay các cụ vẫn còn hình dung được.

Vùng đất đó chính là quê hương của bảng nhân Lê Văn Hưu, người đã viết bộ lịch sử đầu tiên của nước ta mà vị tổ 7 đời của ông, chính là Bộc xạ Tướng quân Lê Lương nói trên.

Theo một số sử liệu cho biết thì ông thân sinh ra Lê Văn Hưu là Lê Văn Minh, bị bệnh chết lúc ông Hưu còn trong bụng mẹ. Lớn lên khoảng 4 - 5 tuổi, Lê Văn Hưu thường mon men ra Quán Học để xem các anh trong làng học hành và người lớn giảng thơ, bình văn. Nhiều lần thầy đồ nhận thấy cậu bé Hưu đã nhắc bài cho các anh. Lấy làm lạ, ông bèn viết mấy chữ nho lên giấy, giảng cho cậu bé hiểu, sau đó ông viết sang tờ khác những chữ trên, rồi hỏi thì cậu bé Hưu đọc không sai chữ nào. Mọi người nơi Quán Học đều lấy làm kinh ngạc và cho rằng Lê Văn Hưu là một thần đồng.

2. THÍCH CHIẾC DÙI ĐÓNG VỎ

Bố chết sớm, mẹ của Lê Văn Hưu chịu góa, quyết nuôi con ăn học. Bà gửi cậu sang học với thầy đồ họ Nguyễn bên Kẻ Bôn (nay thuộc xã Đông Thanh, huyện Đông Sơn). Cậu rất sáng dạ, học đâu nhớ đấy, thơ văn đối đáp rất mau lẹ, được thầy yêu, bạn quý.

Tương truyền rằng trên đường Lê Văn Hưu đi học từ Kẻ Rị sang Kẻ Bôn, có một lò rèn